

Smernice o obravnavi povezanih podjetij, vključno z udeležbami

Uvod

- 1.1. Organ EIOPA v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1094/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (v nadaljnjem besedilu: uredba o EIOPA)¹ izdaja smernice o obravnavi povezanih podjetij, vključno z udeležbami.
- 1.2. Smernice se nanašajo na člena 92(1)(b) in 111(1)(m) Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (v nadaljnjem besedilu: direktiva Solventnost II)² ter na člene 68, 168 in 171 Direktive, pri čemer se ne posega v člen 84 izvedbenih ukrepov³.
- 1.3. Te smernice so namenjene nadzornim organom v skladu z direktivo Solventnost II.
- 1.4. Cilj teh smernic je zagotoviti napotke za opredelitev in obravnavo povezanih podjetij in udeležb, da se zagotovi dosleden pristop v državah članicah.
- 1.5. V teh smernicah se za udeleženo podjetje šteje podjetje, ki pripravlja izračun svojega solventnega položaja. Izraz povezano podjetje se nanaša na vsako povezano podjetje zadevnega udeleženega podjetja. Izraz udeležba se uporablja za poimenovanje ene vrste povezanega podjetja. Dodatek A h končnemu poročilu vsebuje pregled različnih izrazov, ki se v direktivi Solventnost II uporabljajo za vrsto razmerja med dvema ali več podjetji.
- 1.6. Te smernice zajemajo obravnavo vseh povezanih podjetij pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala in vključujejo navodila za opredelitev lastnih sredstev v primeru udeležb v finančnih in kreditnih institucijah. Pomen besedne zveze finančne in kreditne institucije je pojasnjen v Dodatku B h končnemu poročilu.
- 1.7. Smernice temeljijo na celovitem pristopu. Najprej je opisana opredelitev različnih vrst povezanih podjetij, vključno z udeležbami. Nato so obravnavane različne vrste povezanih podjetij, zlasti udeležbe v finančnih in kreditnih institucijah ter strateške udeležbe. Na koncu so vključena navodila za obravnavo povezanih podjetij v standardni formuli in notranjih modelih za izračun zahtevanega solventnostnega kapitala.
- 1.8. Kadar se te smernice nanašajo na vrednotenje ali vrednost povezanega podjetja, bi se bilo treba sklicevati na člen 13 izvedbenih ukrepov.
- 1.9. Smernice se nanašajo na obravnavo povezanih podjetij, vključno z udeležbami, na posamični podlagi. Večinoma bo opredelitev povezanega podjetja enaka tako z vidika udeleženega podjetja kot posameznega subjekta in za namene skupine. Vendar se lahko v nekaterih primerih razlikuje, saj je lahko na primer poslovanje povezanega podjetja tako, da se za udeleženo podjetje in povezano

¹ UL L 331, 15.12.2010, str. 48–83.

² UL L 335, 17.12.2009, str. 1–155.

³ UL L 12, 17.01.2015, str. 1–797.

podjetje ne uporablja nadzor skupin iz člena 213 direktive Solventnost II. Poleg tega imajo lahko v nekaterih primerih nekateri subjekti znotraj skupine glasovalne pravice ali kapital v podjetju, ki skupaj znašajo 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala podjetja. Zato bi bilo tako podjetje opredeljeno kot povezano podjetje na ravni skupine. Če pa je delež vsakega posameznega subjekta znotraj skupine manjši od 20 %, nobeden od navedenih subjektov znotraj skupine ne bi bil opredeljen kot povezano podjetje na ravni posameznega subjekta.

- 1.10. V nekaterih okoliščinah se določbe za posamezne subjekte za povezana podjetja uporabljajo za izračun prispevka navedenih podjetij k zahtevanemu solventnostnemu kapitalu skupine. Te okoliščine so določene v izvedbenih ukrepih in smernicah EIOPA o izračunu solventnosti skupine.
- 1.11. V Dodatku C h končnemu poročilu je v obliki drevesa odločanja določena metodologija za obravnavo vseh vrst povezanih podjetij. Potrebni bodo dodatna analiza in izračuni za posredne finančne in kreditne udeležbe, kot je določeno v smernicah 4 in 7. V nekaterih primerih je obravnava deležev enaka obravnavi na podlagi uporabe standardne formule, če ni udeležbe.
- 1.12. Če izraz ni opredeljen v teh smernicah, je njegov pomen opredeljen v pravnih aktih, navedenih v uvodu.
- 1.13. Smernice začnejo veljati 1. aprila 2015.

Smernica 1 – Opredelitev

- 1.14. Udeležena podjetja bi morala opredeliti svoja povezana podjetja in udeležbe na podlagi ocene z vidika posameznega subjekta.
- 1.15. Pri opredelitvi povezanega podjetja na podlagi lastništva, neposrednega ali z obvladovanjem, bi morala udeležena podjetja določiti:
 - (a) svoj delež glasovalnih pravic kot odstotek glasovalnih pravic podjetja;
 - (b) svoj delež vseh razredov osnovnega kapitala, ki ga je izdalo podjetje, kot delež navedenega emisijskega osnovnega kapitala podjetja ne glede na glasovalne pravice.

Če (a) ali (b) znaša 20 % ali več, bi morala udeležena podjetja obravnavati svojo naložbo v podjetje kot udeležbo.

Kadar gre za udeležbo v zavarovalnici ali pozavarovalnici, za katero se uporablja direktiva Solventnost II, se bodo ocene pod točko (a) običajno nanašale na vplačani osnovni kapital iz člena 69(a)(i) izvedbenih ukrepov, ocene pod točko (b) pa na vplačani osnovni kapital in vplačane prednostne delnice iz člena 69(a)(v) izvedbenih ukrepov.

- 1.16. Udeležena podjetja bi morala zagotoviti, da lahko opredelijo vpliv sprememb osnovnega kapitala povezanih podjetij na oceno, opisano v prejšnjem odstavku, vsakič, ko udeleženo podjetje izračuna svoj zahtevani solventnostni kapital v skladu s členom 102 direktive Solventnost II.

1.17. Pri opredelitvi povezanega podjetja v skladu s členom 212(2) direktive Solventnost II na podlagi tega, da ima lahko udeleženo podjetje prevladujoč ali bistven vpliv na drugo podjetje, bi morali nadzorni organi upoštevati:

- (a) trenutno lastništvo udeleženega podjetja v podjetju in morebitno povečanje zaradi lastništva opcij, bonov ali podobnih instrumentov;
- (b) članske pravice udeleženega podjetja v družbi za vzajemno zavarovanje ali družbi, ki deluje po načelu vzajemnosti, ter morebitno povečanje takih pravic;
- (c) zastopanost udeleženega podjetja v upravnem, upravljalnem ali nadzornem organu podjetja;
- (d) sodelovanje udeleženega podjetja v procesih oblikovanja politike podjetja, vključno s sprejemanjem odločitev o dividendah ali drugih porazdelitvah;
- (e) pomembne transakcije med udeleženim podjetjem in podjetjem;
- (f) izmenjavo oseb, ki učinkovito vodijo udeleženo podjetje in podjetje;
- (g) zagotavljanje bistvenih tehničnih informacij podjetju;
- (h) vodenje udeleženega podjetja in podjetja na enotni podlagi.

Nadzorni organi bi morali proučiti vse prvotne ocene, ki jih izvede udeleženo podjetje, v skladu s točkami od (a) do (h) tega odstavka.

Smernica 2 – Opredelitev udeležb v finančnih in kreditnih institucijah

1.18. Udeležena podjetja bi morala obravnavati povezano podjetje kot finančno ali kreditno institucijo, če je institucija navedena ali opisana v skladu s členom 4(1) in (5) Direktive 2013/36/EU ali členom 4(1) Direktive 2004/39/ES. Ti opisi zajemajo vse institucije, ki opravljajo opisane naloge ali poslujejo v skladu z navedenimi členi, ne glede na to, da se za institucijo morda ne uporabljata navedeni direktivi.

1.19. Udeležena podjetja bi morala zagotoviti, da je vsaka udeležba v finančni ali kreditni instituciji, v kateri imajo posredne glasovalne pravice ali kapital, obravnavana enako kot udeležba v finančni ali kreditni instituciji, v kateri imajo neposredne glasovalne pravice ali kapital.

Smernica 3 – Opredelitev strateške udeležbe

1.20. Udeležena podjetja bi morala opredeliti strateške udeležbe v skladu s členom 171 izvedbenih ukrepov na naslednji način:

- (a) udeležena podjetja, ki uporabljajo standardno formulo za izračun svojega zahtevanega solventnostnega kapitala, bi morale opredeliti strateške udeležbe ne glede na to, ali imajo udeležbo v zavarovalnici ali pozavarovalnici, finančni ali kreditni instituciji ali katerem koli drugem povezanem podjetju;

- (b) udeležena podjetja, ki uporabljajo notranji model za izračun svojega zahtevanega solventnostnega kapitala, morajo opredeliti strateške udeležbe v finančnih in kreditnih institucijah le za namen ocenjevanja, ali se uporablja člen 68(3) izvedbenih ukrepov.
- 1.21. Za namen dokazovanja skladnosti z zahtevami iz člena 171 izvedbenih ukrepov udeležena podjetja ne smejo razdeliti udeležbe na več različnih delov in obravnavati nekaterih delov kot strateške, drugih pa kot nestraneške. Če je bila neka udeležba opredeljena kot strateška, so:
- (a) v primeru udeležbe v finančni ali kreditni instituciji vse naložbe v lastna sredstva strateške;
 - (b) v primeru katerega koli drugega povezanega podjetja vse kapitalske naložbe v udeležbo strateške.
- 1.22. Pri dokazovanju, da bo vrednost kapitalske naložbe verjetno bistveno manj nestanovitna v skladu s členom 171(a) izvedbenih ukrepov, bi morala udeležena podjetja zagotoviti, da:
- (a) se v daljšem časovnem obdobju uporabljajo dosledna in ustrezna vrednotenja za udeležbo in tudi za druge lastniške vrednostne papirje, izbrane kot podlaga za primerjavo;
 - (b) proučijo učinek svojega vpliva na vrednost udeležbe.
- 1.23. Pri dokazovanju, da je narava naložbe strateška, bi morala udeležena podjetja v skladu s členom 171(b)(i) do (iii) izvedbenih ukrepov:
- (a) navesti obdobje, za katero naj bi se uporabljala strategija nadaljnje udeležbe;
 - (b) proučiti učinek razmer na trgu na glavne politike;
 - (c) opredeliti vse pomembne dejavnike, ki vplivajo na zmožnost udeleženega podjetja, da ohrani svojo strategijo, ali omejitve teh zmožnosti in navesti možnosti za njihovo ublažitev.
- 1.24. Pri dokazovanju obstoja trajne povezave v skladu s členom 171(b)(iv) izvedbenih ukrepov bi morala udeležena podjetja upoštevati naslednja merila:
- (a) ali je v daljšem časovnem obdobju razmerje med podjetjema stabilno;
 - (b) ali je zaradi stabilnega razmerja nastala tesna gospodarska povezanost ter ali si podjetja delijo tveganja in koristi ali izpostavljenosti tveganjem;
 - (c) obliko razmerja med podjetjema, ki lahko vključuje lastništvo, skupne proizvode ali distribucijske linije, navzkrižno prodajo, ustanavljanje skupnih podjetij ali druge dolgoročne operativne ali finančne povezave.
- 1.25. V skladu s členom 171(b)(v) izvedbenih ukrepov bi moralo udeleženo podjetje, ki je del skupine, obravnavati glavne politike, ki vodijo ali omejujejo dejavnosti skupine, kot glavne politike, ki jih je opredelilo končno matično podjetje, oziroma, če so drugačne, podjetje, ki določa glavne politike za skupino kot celoto.

- 1.26. Udeležena podjetja bi morala dokumentirati svojo obravnavo zadev iz člena 171 izvedbenih ukrepov in odstavkov od 1.21 do 1.25, vključno z vsemi drugimi pomembnimi dejavniki, skupaj z ustreznim pomožnim gradivom.

Smernica 4 – Obseg izračunov za namene člena 68 izvedbenih ukrepov

- 1.27. Pri določanju vrednosti udeležb v finančnih in kreditnih institucijah za namene člena 68 izvedbenih ukrepov bi morala udeležena podjetja vključiti deleže kapitala in vse druge postavke lastnih sredstev, ki jih imajo neposredno ali posredno.
- 1.28. Udeležena podjetja bi morala uporabljati naslednje pristope:
- (a) za neposredne deleže bi se morala uporabljati vrednost udeležb v finančnih in kreditnih institucijah, kot jo določi udeleženo podjetje v skladu z načeli vrednotenja iz direktive Solventnost II, za namene člena 68 izvedbenih ukrepov, kot je določeno v smernici 5;
 - (b) udeležbe v finančnih in kreditnih institucijah, ki imajo posredni delež prek druge udeležbe v finančni ali kreditni instituciji, se ne bi smele obravnavati v skladu s členom 68 izvedbenih ukrepov, saj bi morala biti njihova vrednost že vključena v vrednost neposredne udeležbe v finančni ali kreditni instituciji v skladu s točko (a);
 - (c) odbitek za posredno udeležbo v finančni ali kreditni instituciji bi se moral uporabljati le, če povezana podjetja med udeležnim podjetjem ter finančno in kreditno udeležbo niso finančne in kreditne udeležbe;
 - (d) za druge neposredne deleže v finančni ali kreditni instituciji bi se morala za namene člena 68 izvedbenih ukrepov uporabljati vrednost udeležbe, kot jo določi povezano podjetje v skladu s členom 13 izvedbenih ukrepov;
 - (e) vrednosti, ki se uporabljajo za namene člena 68 izvedbenih ukrepov, bi morale izražati sorazmerno lastništvo neposredne ali posredne udeležbe udeleženega podjetja v finančni ali kreditni instituciji.

Smernica 5 – Izračuni za namene člena 68 izvedbenih ukrepov

- 1.29. Za izračun 10 % postavk iz člena 69(a)(i), (ii), (iv) in (vi) izvedbenih ukrepov za namene člena 68 izvedbenih ukrepov bi morala udeležena podjetja uporabiti znesek postavk osnovnih lastnih sredstev pred kakršnim koli odbitkom v skladu s členom 68 izvedbenih ukrepov v zvezi z udeležbami v finančnih in kreditnih institucijah.
- 1.30. Če vrednost vseh udeležb v finančnih in kreditnih institucijah, razen udeležb iz člena 68(1) izvedbenih ukrepov, ne presega 10 % postavk iz člena 69(a)(i), (ii), (iv) in (vi) izvedbenih ukrepov za namene člena 68(2) izvedbenih ukrepov, se odbitek ne izvede, uporabi pa se smernica 8 ali 9.

1.31. Udeležena podjetja bi morala uporabljati člen 68(3) izvedbenih ukrepov le, če:

- (a) so v skladu s smernico 3 dokazala, da udeležba izpolnjuje merila za strateško udeležbo;
- (b) sta udeleženo podjetje in udeležba vključena v izračune na podlagi metode 1 v skladu z Direktivo 2002/87/ES za finančni konglomerat, h kateremu spadajo, ali na podlagi metode 1 iz direktive Solventnost II.

Smernica 6 – Odbitki v zvezi z udeležbami v finančnih in kreditnih institucijah

1.32. Če ni mogoče odšteti odbitkov v skladu s členom 68(1) in (2) izvedbenih ukrepov od ustrezne stopnje iz člena 68(5) izvedbenih ukrepov, bi morala podjetja sprejeti naslednje pristope:

- (a) če postavke, ki se odštejejo, niso razvrščene v stopnje iz člena 68(5) izvedbenih ukrepov, bi se morali vsi odbitki odšteti od zneska postavk, vključenih v člen 69(a)(i), (ii), (iv) in (vi) izvedbenih ukrepov;
- (b) če je znesek odbitka večji od zneska, od katerega je treba odšteti odbitek v skladu s členom 68(5) izvedbenih ukrepov, je treba presežek odšteti na naslednji način:
 - (i) deleži v instrumentih dodatnega temeljnega kapitala, ki presegajo postavke iz člena 69(a)(iii) in (v) ter člena 69(b) izvedbenih ukrepov, se odštejejo od postavk iz člena 69(a)(i), (ii), (iv) in (vi) izvedbenih ukrepov;
 - (ii) deleži v instrumentih dodatnega kapitala, ki presegajo osnovna lastna sredstva iz člena 72 izvedbenih ukrepov, se najprej odštejejo od postavk iz člena 69(a)(iii) in (v) ter člena 69(b) izvedbenih ukrepov in nato od postavk iz člena 69(a)(i), (ii), (iv) in (vi) izvedbenih ukrepov, dokler se odbitek ne odšteje v celoti.

Smernica 7 – Prilagoditve zaradi odbitkov posrednih udeležb v finančnih in kreditnih institucijah

1.33. Če je treba vrednost posredne udeležbe v finančni ali kreditni instituciji odbiti v celoti ali delno v skladu s členom 68 izvedbenih ukrepov, bi morala udeležena podjetja le za namene izračuna zahtevanega solventnostnega kapitala:

- (a) za znesek odbitka zmanjšati vrednost neposrednega deleža v povezanem podjetju, ki je sredstvo udeleženega podjetja, prek katerega ima posredno udeležbo v finančni ali kreditni instituciji;
- (b) za prilagoditev iz točke (a) upoštevati pristop iz člena 68(5) izvedbenih ukrepov in smernice 6.

Smernica 8 – Uporaba standardne formule za povezana podjetja

- 1.34. Ta smernica se uporablja za udeležena podjetja, ki uporabljajo standardno formulo za izračun zahtevanega solventnostnega kapitala v zvezi s tveganji, ki izhajajo iz povezanih podjetij, v katerih ima udeleženo podjetje neposredni delež.
- 1.35. Če ima udeleženo podjetje kot sredstva postavke lastnih sredstev povezanega podjetja in se njihova vrednost ne odšteje v celoti ali se sploh ne odšteje od lastnih sredstev udeleženega podjetja zaradi uporabe člena 68 izvedbenih ukrepov, bi bilo treba za preostalo vrednost navedenih deležev izračunati kapitalsko zahtevo za tveganje v skladu s standardno formulo.
- 1.36. Udeleženo podjetje bi moralo uporabljati standardno formulo na naslednji način:
- (a) deleže v osnovnem ali prednostnem osnovnem kapitalu povezanega podjetja bi bilo treba obravnavati kot lastniške vrednostne papirje, pri čemer se uporabi podmodul tveganja lastniških vrednostnih papirjev, če je to primerno;
 - (b) deleže v podrejenih obveznostih, ki jih je izdalo povezano podjetje, bi bilo treba obravnavati kot finančne instrumente, pri čemer se upoštevajo pogodbeni pogoji in uporabijo stresni testi v zvezi s trgom, če je to primerno, vključno s podmoduli tveganja obrestne mere, tveganja kreditnega razpona, deviznega tveganja, koncentracije in drugih podmodulov tveganja, če je to primerno;
 - (c) vse zgoraj navedene deleže, ki imajo tako značilnosti lastniških vrednostnih papirjev kot obveznic, bi bilo treba obravnavati v skladu s smernico 5 Smernic o obravnavi izpostavljenosti tržnega tveganja in tveganja nasprotne stranke v standardni formuli.

Smernica 9 – Uporaba notranjih modelov za povezana podjetja

- 1.37. Ta smernica se uporablja za udeležena podjetja, ki uporabljajo celoten ali delni notranji model za izračun zahtevanega solventnostnega kapitala v zvezi s tveganji, ki izhajajo iz povezanih podjetij.
- 1.38. Če ima udeleženo podjetje kot sredstva postavke lastnih sredstev povezanega podjetja in se njihova vrednost ne odšteje v celoti ali se sploh ne odšteje od lastnih sredstev udeleženega podjetja zaradi uporabe člena 68 izvedbenih ukrepov, bi bilo treba tveganja, ki izhajajo iz preostale vrednosti navedenih deležev, zajeti kot del notranjega modela.
- 1.39. Udeleženo podjetje bi moralo v notranji model zajeti vsa pomembna merljiva tveganja, ki izhajajo iz njegovih povezanih podjetij, pri čemer bi se morale upoštevati izpostavljenosti do povezanih podjetij, vključno z deleži lastniških vrednostnih papirjev in podrejenimi obveznostmi. Ustrezni ukrepi za ta tveganja bi morali biti izraženi v modelu.

- 1.40. Če udeleženo podjetje opravi izračun zahtevanega solventnostnega kapitala na ravni posameznega subjekta za udeležbo ali povezano podjetje na način, pri katerem se upoštevajo tveganja glede vrednosti osnovnih sredstev in obveznosti zadevnega povezanega podjetja, bi moralo zadevno udeleženo podjetje zagotoviti, da je to ustrezen izračun na ravni posameznega subjekta, in namesto tega izračuna ne bi smelo uporabiti konsolidiranega izračuna, kot da sta bila udeleženo podjetje in njegovo povezano podjetje skupina iz direktive Solventnost II.

Pravila glede skladnosti in poročanja

- 1.41. Ta dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 uredbe o EIOPA. Pristojni organi in finančne institucije si v skladu s členom 16(3) uredbe o EIOPA na vsak način prizadevajo za spoštovanje smernic in priporočil.
- 1.42. Pristojni organi, ki upoštevajo ali nameravajo upoštevati te smernice, jih morajo ustrezno vključiti v svoj zakonodajni ali nadzorni okvir.
- 1.43. Pristojni organi v dveh mesecih po izdaji prevedenih različic smernic organu EIOPA potrdijo, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu navedejo razloge za njihovo neupoštevanje.
- 1.44. Če pristojni organi v tem roku ne odgovorijo, se bo štelo, da ne ravnajo v skladu s pravili glede poročanja, in se bo o njih tako tudi poročalo.

Končna določba o pregledih

- 1.45. Za pregled teh smernic je pristojen organ EIOPA.